

BIULETYN KOWIEŃSKI

Nr.

Wilno, dnia 30 września 1936 r.

1509.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział. Str.

K r o n i k a .

1. Petycja polskich właścicieli dworów.	I.	1.
2. Sprawa udziału Litwy w kongresie międzynarodowym federacji właścicieli domów.-	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

3. Najbliższe prace sejmowe.-	III.	"
4. Szkoła wolnomyślicieli.-	"	"
5. Sprawa nowego kontrolera państwowego.-	"	"
6. Katastrofa lotnicza na manewrach.-	"	2.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH NA LITWIE.

K r o n i k a .

7. Sprawa autonomii żydowskiej.-	IV.	"

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a .

8. "Viln.Rytojus" o zawieszonych oddziałach towarzystwa św.Kazimierza.-	VIII.	"
9. Delegacja litewska u wojewody.-	"	"
10. Plenarne posiedzenie Litewskiego Komitetu Narodowego.-	"	"
11. Aresztowanie kierowniczkki czyteln.-	"	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

1/. PETYCJA POLSKICH WŁAŚCICIELI DWORÓW. "Sekmadienis" z 27. IX.1936 r. Zamieszkałi zagranicą właściciele wywłaszczonych w Litwie dworów opracowują petycję do Sejmu Litewskiego, prosząc o rozstrzygnięcie kwestji wynagrodzenia z tytułu wywłaszczonej ziemi. /A-8/25/

2/. SPRAWA UDZIAŁU LITWY W KONGRESIE MIĘDZYNARODOWYM FEDERACJI WŁAŚCICIELI DOMÓW. "Sekmadienis" z 27. IX.1936 r.: W tych dniach zakończył się w Warszawie kongres międzynarodowej federacji właścicieli domów, który postanowił zarezerwować dla Litwy miejsce w zarządzie centralnym. Litwa, jak wiadomo, w tym kongresie udziału nie brała. /A-16/.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

3/. NAJBLIŻSZE PRACE SEJMOWE. "Sekmadienis" z 27.IX. 1936 r.: Sejm po wyborach prezydium zajął się pracą ustawodawczą. Podczas posiedzenia sejmu 26 września uchwalono cały szereg zmian ustaw, przedewszystkiem: zmieniono ustawę o pracy najemnej, w tym sensie, że pracodawcy mają odtąd płacić rodzicom robotników, powołanych na ćwiczenia wojskowe 10% zarobków powołanego. Następnie przyjęto zmianę ustawy o kolejnictwie; na podstawie tej zmiany członkowie sejmu i ródz armii mają prawo bezpłatnego podróŜowania na wszystkich kolejach litewskich. Następnie sejm udzielił Gabinetowi Ministrów prawa przedłuŜenia w razie potrzeby ustawy o regulacji walut zagranicznych, zaś projekt ustawy o muzeum Witolda przekazał specjalnej komisji sejmowej.

W najbliższym czasie mają być rozważane : ustawa o szkole lotniczej oraz ustawa dotycząca wypłacania zapomóg robotnikom; ta ostatnia ustawa wiąŜe się ze zmianą ustawy o reformie rolnej. /C-3/.

4/. SZKOŁA WOLNOMYŚLICIELI. "Sekmadienis" z 27.IX. 1936 r.: Od pewnego czasu dr.J.Szlupas starał się o utrzymanie zezwolenia na założenie szkoły dla dzieci tych rodziców, którzy nie praktykują żadnego wyznania. Jak słychać, dr.Szlupas otrzymał takie zezwolenie, przyczym szkoła dla dzieci wolnomyślicieli ma zacząć funkcjonować z początkiem przyszłego roku szkolnego. Istnieć ona będzie na podstawie specjalnej ustawy oraz przestrzegać programu specjalnie ustalonego przez Ministerstwo Oświaty. Dyrektorem szkoły ma zostać sam dr.Szlupas. /C-17/. P.

5/. SPRAWA NOWEGO KONTROLERA PAŃSTWA. "L.Zinios" z 26. IX. 1936 r.: W związku z wyborem na stanowisko przewodniczącego Sejmu Kontrolera Państwowego Szakenisa, omawiane jest jego ustąpienie z dotychczas zajmowanego stanowiska i kandydatury ewentualnych jego następców. Prasa wymienia wiceburmistrza Rustejkę oraz wiceministra Sprawiedliwości Drewinskasa. W tym ostatnim wypadku wiceministrem Sprawiedliwości zostałby mianowany prezes Izby Apelacyjnej Arminas.

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o t k o :

1. PIERWSZA POLITYKA ZAGRANICZNA W OKRESIE "WYCHOWANIA" (1933-1938 r.).
W latach 1933-1938 r. realizacją polityki zagranicznej kierowała komisja wyznaczona przez
władze państwa. Jej zadaniem było wypracowanie koncepcji polityki zagranicznej państwa
na lata 1933-1938 r. W tym celu komisja przeprowadziła liczne badania i konsultacje.

2. WYKONANIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ W OKRESIE "WYCHOWANIA" (1933-1938 r.).
W tym okresie realizacją polityki zagranicznej kierowała komisja wyznaczona przez
władze państwa. Jej zadaniem było wypracowanie koncepcji polityki zagranicznej państwa
na lata 1933-1938 r. W tym celu komisja przeprowadziła liczne badania i konsultacje.

III. KRAJOWA POLITYKA WYCHOWAWCZA
I WYKONANIE POLITYKI

K r o t k o :

3. WYKONANIE POLITYKI WYCHOWAWCZEJ W OKRESIE "WYCHOWANIA" (1933-1938 r.).
W tym okresie realizacją polityki wychowawczej kierowała komisja wyznaczona przez
władze państwa. Jej zadaniem było wypracowanie koncepcji polityki wychowawczej państwa
na lata 1933-1938 r. W tym celu komisja przeprowadziła liczne badania i konsultacje.

4. WYKONANIE POLITYKI WYCHOWAWCZEJ W OKRESIE "WYCHOWANIA" (1933-1938 r.).
W tym okresie realizacją polityki wychowawczej kierowała komisja wyznaczona przez
władze państwa. Jej zadaniem było wypracowanie koncepcji polityki wychowawczej państwa
na lata 1933-1938 r. W tym celu komisja przeprowadziła liczne badania i konsultacje.

5. WYKONANIE POLITYKI WYCHOWAWCZEJ W OKRESIE "WYCHOWANIA" (1933-1938 r.).
W tym okresie realizacją polityki wychowawczej kierowała komisja wyznaczona przez
władze państwa. Jej zadaniem było wypracowanie koncepcji polityki wychowawczej państwa
na lata 1933-1938 r. W tym celu komisja przeprowadziła liczne badania i konsultacje.

6/. KATASTROFA LOTNICZA NA MANEWRACH. "L.Žinios" z 26.IX.1936 r.: 25 września w wyniku zderzenia się samolotów, biorących udział w manewrach w okolicach Kiejdan, został zabity lotnik Skaržynskas. /C-13/. P.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH NA LITWIE.

K r o n i k a .

7/. SPRAWA AUTONOMII ŻYDOWSKIEJ. "L.Žinios" z 26.IX.1936 r.: "Liet.Naujienos" w numerze 220 donosi, że ostatnio społeczni działacze żydowscy czynią starania, aby sejm wydał ustawę, na mocy której w miejscach gdzie zamieszkują Żydzi, miałyby zostać utworzone specjalne rady, któreby kierowały sprawami religijnymi, społecznymi i kulturalnymi społeczeństwa żydowskiego. Wszyscy Żydzi mieliby podlegać tym radom i opłacać pewne składki. Podobno działacze ci mają już opracowany projekt, który w najbliższym czasie zostanie przedstawiony rządowi i sejmowi. /D-8/.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a .

8/. "VILN.RYTOJUS" O ZAWIESZONYCH ODDZIAŁACH TOWARZYSTWA ŚW. KAZIMIERZA. "Viln.Rytojus" z 29. IX.1936 r.: Starosta pow. święciańskiego Dworak zakomunikował Centralnemu Zarządowi Towarzystwa św.Kazimierza, że w tych dniach zawiesił działalność oddziałów T-stwa św.Kazimierza w Tabaliskach, Gargunach, Gawrelach, Rukszyskach gm.kołtyniańskiej i Nowych Strunojciach gm.święc.

Zastępca starosty pow.święc.E.Polkowski zakomunikował ponadto, że 26 września zamknął zawieszony poprzednio oddział Towarzystwa św.Kazimierza w Jodziszkach, Tumelenach, Sołomiankach, Dubiszkach, Bernatach, Kirkuciach, Śrubach, Polesiu i Dworzyszczu. Motywy zamknięcia oddziałów podane zostały te same co przy ich zawieszaniu. /H-4/12/.

9/. DELEGACJA LITEWSKA U WOJEWODY. "Viln.Rytojus" z 29.IX.1936 r.: 25 września przedstawiciele Litewskiego Komitetu Narodowego w Wilnie ks.Czybiras i p.W.Budrewiczus złożyli wizytę wojewodzie wileńskiemu. Oświetlili oni obszernie przed panem wojewodą obecną sytuację kulturalną Litwinów wileńskich i prosili o zmianę stanowiska władz miejscowych względem towarzystw litewskich. Pan wojewoda przychylnie wysłuchał oświetlenia sytuacji i zaproponował delegacji wyłożenia tego wszystkiego na piśmie. /H-1/8/. P.

10/. PLENARNE POSIEDZENIE LITEWSKIEGO KOMITETU NARODOWEGO W WILNIE. "Viln.Rytojus" z 29.IX.1936 r.: 24 września odbyło się kolejne plenarne posiedzenie Litewskiego Komitetu Narodowego w Wilnie. Rozpatrzono na nim obecną sytuację społeczeństwa litewskiego w Wileńszczyźnie. /H-4/.

11/. ARESZTOWANIE KIEROWNICZKI CZYTELNI. "Viln.Ryt." z 29.IX.1936 r.: 28 września we wsi Kłajszje gm.raduńskiej pow. lidzkiego została aresztowana kierowniczka miejscowej czytelnicy "Rytasa" Bronisława Szwağdzisówna. Przybyła ona na posterunku w Raduniu 5 godzin. /H-4/2/. P.

